Groeiplan Taal Gemeente Asten 2025-2027

Alle kinderen in Asten groeien taalrijk op!

Inhoudsopgave

Inleiding	Pag. 3
Landelijke feiten en cijfers taalachterstand en laaggeletterdheid	Pag. 3
Cijfers gemeente Asten	Pag. 6
Aansluiting landelijk initiatief Taalschatten	Pag. 7
Ambitie gemeente Asten	Pag. 8
Doelstellingen Groeiplan Taal Gemeente Asten	Pag. 8
Aanpak	Pag. 8
3 Kernelementen	Pag. 9
Werkgroep	Pag. 12
Gelieerde samenwerkingen en ontwikkelingen	Pag. 12
Financiën	pag. 14
Monitoring	Pag. 14

Inleiding

Te veel ouders zijn zich er nog niet of onvoldoende van bewust dat zij cruciaal zijn voor de taalverwerving en taalontwikkeling van hun kind.

Ouders spelen een dominante rol bij de ontwikkeling van de taal- en leesvaardigheden van hun kinderen (Bron: Driessen, 2002; Notten, 2012). De opvoeding in het ouderlijk huis kan kinderen stimuleren, maar ook belemmeren in hun ontwikkeling. Op dit moment weet 40% van de ouders in Nederland niet dat het essentieel voor de taalverwerving is om vanaf de geboorte met hun kind te praten (kletsen, voorlezen, liedjes zingen). Kinderen waar als baby veel mee is gepraat, doen het beter op school dan kinderen waar als baby weinig mee is gepraat (Bron: Stichting Lezen en Schrijven).

De taalverwerving begint op het moment dat het gehoor van het kind in de buik ontwikkeld is, zo rond 5 maanden zwangerschap. De hersenontwikkeling in de eerste 2 jaar van het kind is enorm groot, alle essentiële verbindingen worden gelegd. Communiceren met het kind (interactie) zorgt ervoor dat die verbindingen in de hersenen goed gelegd worden. Door veel input kan de hersenontwikkeling en taalontwikkeling worden gestimuleerd. Het is bekend dat kinderen die opgroeien met een rijk taalaanbod in de eerste vier jaar (praten, voorlezen, liedjes, rijmpjes) bij het begin van de basisschool een woordenschat van zo'n 4.000 woorden hebben. Ter vergelijking, bij opgroeien in een taalarme omgeving, zijn dat zo'n 1.000 woorden. De belangrijkste basis voor taal wordt gelegd in de 1ste 1.000 dagen van een kind (Bron: Verhallen, M., & Verhallen, S. (2005) en Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO).

Juist in de eerste jaren is het gelukkig heel haalbaar om alle ouders te bereiken. Elke jonge (aanstaande) ouder komt in aanraking met diverse spelers rond het kind: van verloskundige tot consultatie-consulent, van huisarts tot leerkracht, van kinderdagopvang tot muziekleraar.

Met een structurele aanpak, het zogenaamde 'Groeiplan Taal', wil de gemeente Asten ervoor zorgen dat alle kinderen op het juiste taalniveau aan de basisschool beginnen.

Landelijke feiten en cijfers taalachterstand en laaggeletterdheid

In Nederland worden jaarlijks 170.000 kinderen geboren. Ruim 25% van deze kinderen begint aan de basisschool met een taalachterstand. Kinderen met een taalachterstand hebben een grotere kans om op latere leeftijd laaggeletterd te worden dan kinderen zonder taalachterstand (Bron: Stichting Lezen en Schrijven).

Een taalachterstand is te herkennen aan een langzame of vertraagde ontwikkeling van de taal. Een taalachterstand kan ontstaan wanneer een kind opgroeit in een taalarme omgeving.

Van laaggeletterdheid is sprake als iemand taalniveau 1F (het niveau waarmee een kind de basisschool hoort te verlaten) of lager heeft. Een volwassene die laaggeletterd is, is geen analfabeet. Een laaggeletterde kan wel lezen en schrijven, alleen niet goed genoeg om helemaal mee te doen in de samenleving (Bron: Cubiss[1]).

Landelijk zijn er ongeveer 2,5 miljoen laaggeletterden. Daarvan hebben bijna 1,8 miljoen mensen van 16 tot 65 jaar moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. En bijna 740 duizend 65-plussers hebben moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Belangrijk om te weten is dat meer dan 75% van de laaggeletterden van 16 tot 65 jaar Nederlands als moedertaal

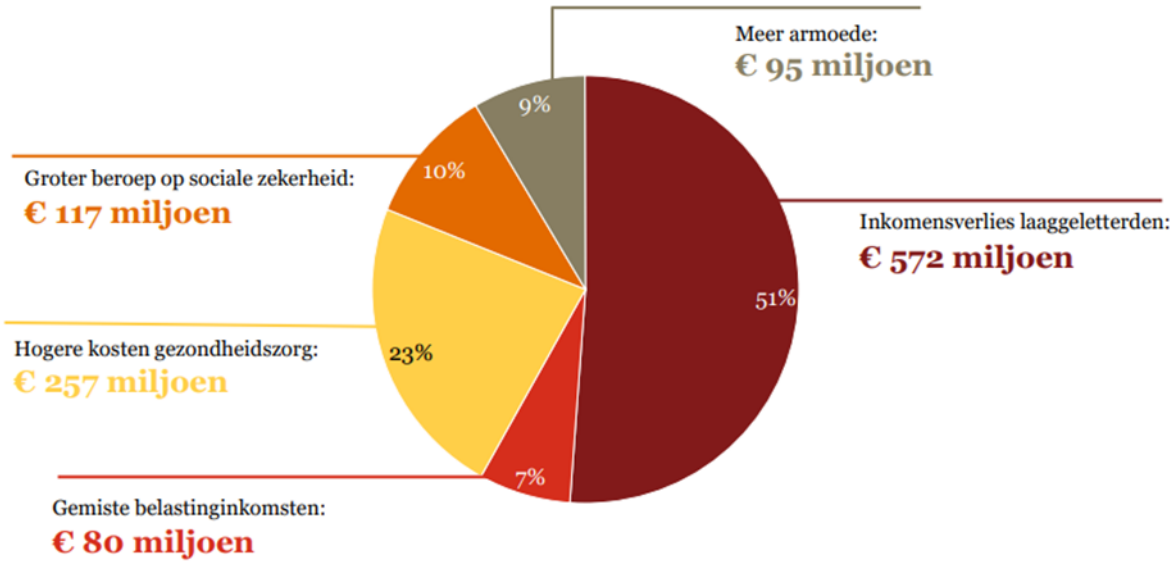
[1] Cubiss adviseert en ondersteunt bibliotheken in Brabant en Limburg in opdracht van de provincie.

heeft en dat meer ouderen dan jongeren laaggeletterd zijn (Bron: GeletterdheidInZicht dashboard Asten - Nederland en Stichting Lezen en Schrijven)

	2,5 miljoen	
	± 1.800.000 16-65 jaar	± 740.000 65-plus
taal	± 270.000	± 150.000
rekenen	± 450.000	± 143.000
taal + rekenen	± 1.050.000	± 443.000

Van de ouders met minderjarige kinderen heeft 1 op de 9 ouders moeite met lezen en schrijven. Daardoor hebben ze ook vaak moeite met een computer of een smartphone, de zogenaamde digitale vaardigheden. Kinderen van deze ouders komen vaker met een taalachterstand van school. Zo worden zij de nieuwe generatie laaggeletterden (Bron: Stichting Lezen en Schrijven).

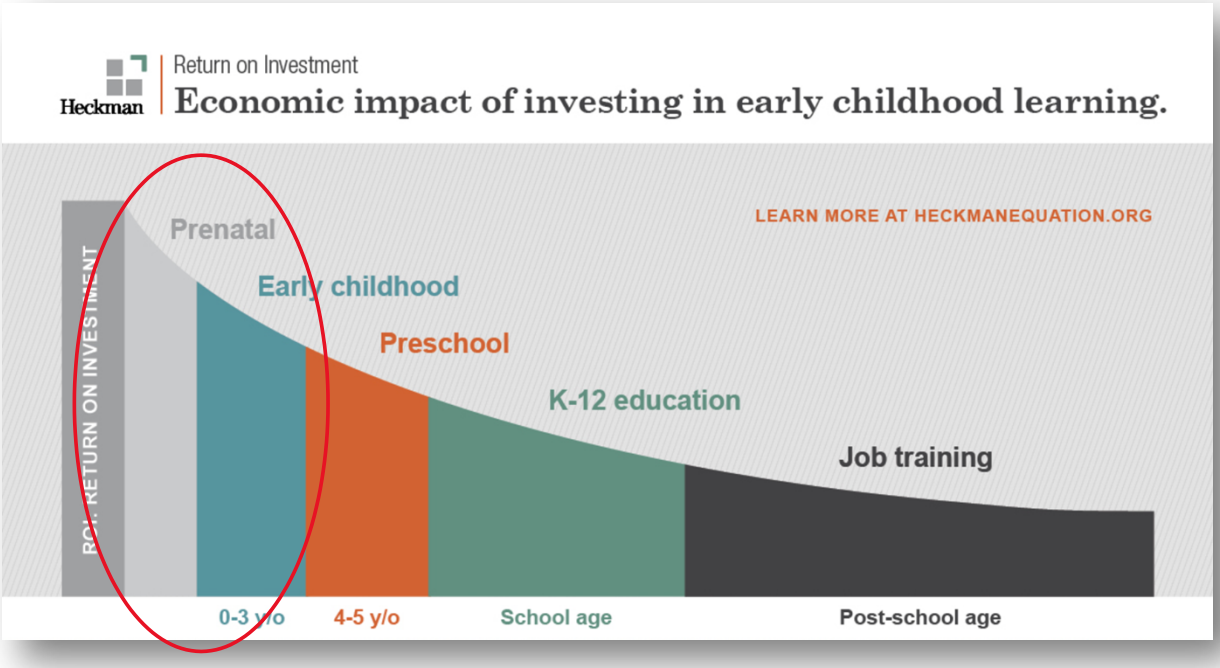
In 2018 heeft PricewaterhouseCoopers in opdracht van Stichting Lezen en Schrijven een analyse gemaakt van de maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid per kostenpost, per jaar. In onderstaand figuur is uitgegaan van 2,5 miljoen laaggeletterden zoals destijds bepaald door de Algemene Rekenkamer. De totale kosten worden geschat op € 1,13 miljard per jaar.

Het tekort aan basis(taal)vaardigheden vormt een barrière om later zelfstandig en succesvol mee te doen in onze complexe maatschappij, online én offline. Dat heeft gevolgen voor het individu en het gezin op het gebied van bijvoorbeeld gezondheid, sociale relaties, arbeidsparticipatie en financiële zelfredzaamheid, maar ook voor de maatschappij als geheel. In onze moderne samenleving is 80% van het werk gerelateerd aan lezen en schrijven.

Naast het individu is ook de economie gebaat bij investeren in het stimuleren van taalverwerving in de 1ste 1.000 dagen van een kind. Volgens economen, zoals James Heckman, is investeren in de vroege kindertijd niet alleen gunstig voor het individu, maar ook voor de maatschappij als geheel.

De stelling van Heckman is dat investeringen in de eerste jaren van een kind, zoals in onderwijs, gezondheidszorg en een ondersteunende omgeving, het rendement op lange termijn maximaliseren. Dit komt doordat de hersenen van kinderen in deze periode het meest plastisch zijn, en positieve ervaringen kunnen leiden tot betere cognitieve en sociale vaardigheden, wat weer leidt tot betere schoolprestaties, hogere productiviteit en minder kosten voor gezondheidszorg en criminaliteit op latere leeftijd. Heckman stelt dat elke euro die in deze vroege periode wordt geïnvesteerd, zich vele malen terugbetaalt in termen van economische groei en maatschappelijke voordelen, meer nog dan investeringen op latere leeftijden, zoals in het middelbaar onderwijs of beroepsopleidingen. (Bron: Heckman, J. J. (2006), *Skill Formation and the Economics of Investing in Disadvantaged Children*.)

Met het stimuleren van de taalverwerving in de eerste levensjaren van het jonge kind investeert de gemeente Asten daarmee meerjarig in:

- Het voorkomen van laaggeletterdheid;
- Het bestrijden van kansenongelijkheid;
- Armoedebestrijding;
- De economie, omdat nieuwgeborenen van vandaag de arbeidskrachten van morgen zijn.

Cijfers gemeente Asten

Uit onderstaande cijfers blijkt de mate van laaggeletterdheid bij volwassenen en de mate (van een risico) op een taalachterstand bij kinderen in Asten.

Laaggeletterden

In Asten is ongeveer 12% van de bevolking laaggeletterd, dit is gelijk aan het landelijk gemiddelde (Bron: GeletterdheidInZicht dashboard Asten - Nederland). Asten telde in 2024 17.302 inwoners. Dit komt neer op ongeveer 2.076 inwoners in Asten die laaggeletterd zijn.

Onderwijsachterstanden

Het Ministerie van OCW komt ieder jaar met een overzicht van de verwachte onderwijsachterstanden per gemeente. In het dashboard van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) wordt per gemeente weergegeven hoeveel kinderen (peuters en basisschoolleerlingen), op basis van data over achtergrondkenmerken van ouders, een risico op een onderwijsachterstand hebben. Hieronder vallen ook de leerlingen die een risico lopen op een taalachterstand. Landelijk stelt het ministerie voor 15 procent van de kinderen met het hoogste risico op onderwijsachterstanden extra financiering beschikbaar. In onderstaande tabellen zijn de cijfers voor Asten weergegeven over de jaren 2021 tot en met 2024 gesplitst in basisschoolleerlingen en peuters (Bron: Verwachte onderwijsachterstanden (cbs.nl).

Tabel basisschoolleerlingen

Jaar	Totaal basisschool-leerlingen	Aantal binnen landelijke doelgroep	Percentage
2021	1.185	125	11%
2022	1.250	135	11%
2023	1.285	130	10%
2024	1.280	130	10%

Tabel peuters (2,5 tot 4 jaar)

Jaar	Totaal peuters	Aantal binnen landelijke doelgroep	Percentage
2021	230	20	9%
2022	230	20	9%
2023	240	30	12%
2024	260	25	10%

Indicaties voorschoolse educatie

De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van voorschoolse educatie. Voorschoolse educatie is voor peuters van 2,5 tot 4 jaar die baat hebben bij extra ondersteuning in hun (taal)ontwikkeling. Dit draagt bij aan een goede start op de basisschool. Bij voorschoolse educatie gaat een peuter 16 uur per week naar een kinderopvang/peuteropvang. De peuter volgt een speciaal programma om de (taal)ontwikkeling te stimuleren. Uit onderzoek over voorschoolse educatie blijkt dat voorschoolse educatie werkt om kinderen een betere start op de basisschool te geven. Kinderen krijgen door de ondersteuning een grotere woordenschat. Ook kunnen ze zich beter concentreren. Aan de hand van de 'doelgroepdefinitie voorschoolse educatie gemeente Asten' bepaalt de jeugdgezondheidszorg van de GGD of een peuter in aanmerking komt voor een indicatie voorschoolse educatie. Voor de toegankelijkheid van de voorschoolse educatie stelt de gemeente per peuter subsidie beschikbaar. In

onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal peuters met een indicatie voorschoolse educatie waarvoor de gemeente Asten in de periode 2021-2023 subsidie heeft verleend (Bron: Kinderopvang Korein en Norlandia). De gegevens over 2024 zijn, op het moment van schrijven van dit groeiplan, nog niet beschikbaar.

Jaartal	Aantal VE-peuters (2,5 tot 4 jaar)
2021	27
2022	25
2023	41

Het aantal indicaties voorschoolse educatie is hoger dan het aantal peuters in de tabel van het CBS. Dit komt o.a. omdat de doelgroepdefinitie van de gemeente breder is dan de criteria gehanteerd in het model van het CBS en het CBS voor de financiering aan de gemeenten uitgaat van 15 procent van de kinderen met het hoogste risico op onderwijsachterstanden.

Aantal geboorten

Jaartal	Asten	Heusden	Ommel	Totaal
2021	148	21	14	183
2022	106	36	10	152
2023	134	32	12	178
2024	131	32	10	173

Als we uitgaan van de aanname dat 25% van de kinderen die jaarlijks worden geboren aan de basisschool beginnen met een taalachterstand, dan zijn dit voor Asten:

In 2021 46 kinderen;

In 2022 38 kinderen;

In 2023 45 kinderen;

In 2024 43 kinderen.

Aansluiting landelijk initiatief Taalschatten[2]

De gemeente Asten gunt alle kinderen de kans om hun volledige potentieel te bereiken en een gezond, gelukkig en succesvol leven te leiden. Een goede taalontwikkeling legt de basis voor een kansrijke start. Taal is een superkracht. Maar op dit moment zijn systemen veelal gericht op het signaleren en aanpakken van reeds opgelopen taalachterstanden. Zo lopen we achter de feiten aan. Willen we echt een verschil maken dan is het van belang om in te zetten op een zo optimaal mogelijke taalverwerving en taalontwikkeling al in de 1ste 1.000 dagen van een kind, want in die periode wordt het fundament gelegd waar later op wordt doorgebouwd.

Hiervoor heeft de gemeente Asten aansluiting gezocht bij het landelijk initiatief Taalschatten. Wat Taalschatten anders maakt dan andere taalinitiatieven, is dat het erop is gericht om bij de vroege taalverwerving te beginnen, gebaseerd op een wetenschappelijk fundament. Het gaat dus niet uit van het aanpakken van taalachterstanden als die al een feit zijn, dus géén interventie en géén preventie, maar vanaf de start alle ouders bewust maken van hún rol. Bovendien richt het zich op álle kinderen. Taalachterstanden zijn namelijk niet alleen een probleem van bepaalde

[2] Taalschatten is een initiatief van Number 5 foundation in samenwerking met Tilburg University en Stichting Lezen en Schrijven.

doelgroepen, zoals kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond, maar van iedereen.

Begin dit jaar heeft Taalschatten aan het kernteam (team van collega's en ondersteunende wetenschappers) 6 experts op het gebied van het babybrein toegevoegd: wetenschappers van de Universiteit van Tilburg, Radboud Universiteit, Baby & Child Research Center en van het Nationaal Onderwijsmuseum. De experts worden ingezet bij de ontwikkeling van de Taalschatten-tools en hun (nieuwste) kennis delen zij met de kernpartners, waartoe de gemeente Asten ook gaat behoren. Daarmee zijn ook de wetenschappers voor ons beschikbaar voor lezingen, workshops, seminars, e.d.

Het initiatief taalschatten vormt de basis voor het 'Groeiplan Taal Gemeente Asten'. Met het groeiplan ontvangen alle ouders en kinderen een rijk taalaanbod vanaf de zwangerschap tot en met de basisschool. Alle kinderen in Asten groeien op met taal!

Ambitie gemeente Asten

De ambitie van de gemeente Asten is dat álle kinderen op het juiste taalniveau (minimaal 2.000 tot 3.000 woorden) starten op de basisschool en dat zij de basisschool in een doorgaande ontwikkelingslijn kunnen doorlopen. Zo dragen we bij aan meer gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind.

Doelstellingen Groeiplan Taal Gemeente Asten

Om bovenstaande ambitie na te streven zijn een drietal doelstellingen geformuleerd:

1. Alle (aanstaande) ouders kennen het belang van praten met hun kind in de taal van het hart (de taal die ze vloeiend spreken, de moedertaal) als zijnde de beste start die ouders hun kind kunnen geven;
2. Er is in de gemeente Asten een breed basisaanbod op het gebied van taalverwerving en taalontwikkeling voor (aanstaande) ouders en hun kinderen tot 2 jaar. Tevens wordt ingestoken op een doorgaande ontwikkelingslijn in de leeftijd van 2 jaar naar de basisschool;
3. Ouders en kinderen die extra hulp/ondersteuning nodig hebben op het gebied van taalverwerving en taalontwikkeling tijdens de 1ste 1.000 dagen van hun kind worden op maat ondersteund.

Aanpak

Het 'Groeiplan Taal' richt zich tot:

- (aanstaande) Ouders met kinderen in de 1ste 1.000 dagen van een kind;
- De professional werkzaam in de 1ste 1.000 dagen van een kind en in de doorgaande ontwikkelingslijn van 2 jaar naar de basisschool;
- De inwoners van Asten in het algemeen.

3 Kernelementen

Het 'Groeiplan Taal' gaat uit van 3 kernelementen:

1. Bewustwording en het verankeren van het belang van vroege taalverwerving en taalontwikkeling;

2. Een breed basisaanbod op het gebied van taal;

3. Vroegsignalering van taalproblemen en op maat taalondersteuning voor gezinnen in de 1ste 1.000 dagen van een kind.

Kernelement 1. Bewustwording en het verankeren van het belang van vroege taalverwerving en taalontwikkeling

A. Bewustwording en verankering bij partners

Om draagvlak en commitment te creëren om gezamenlijk aan de slag te gaan met het 'Groeiplan Taal', wordt aangehaakt bij bestaande (bestuurlijke) overleggen, zoals de lokale coalitie kansrijke start, stuurgroep lokale educatieve agenda en het overleg doorgaande ontwikkelingslijn onderwijs 0-13 jaar.

B. Bewustwording en verankering bij professionals

We gaan met professionals om tafel om samen te verkennen hoe en op welk moment zij ouders de Taalschatten-boodschap over kunnen brengen en welke tools zij nodig hebben om dit goed en effectief te doen. De ingang naar professionals in de 1ste 1.000 dagen van een kind zijn de partners in de lokale coalitie kansrijke start. Via de professionals is het streven zoveel mogelijk (aanstaande) ouders bewust te maken van het belang van taalverwerving in de 1ste 1.000 dagen van hun kind.

C. Publiekscampagnes voor de jonge ouder

Het landelijk initiatief Taalschatten gaat publiekscampagnes opzetten op het herhaaldelijk laten zien van het belang van taalverwerving in de 1ste 1.000 dagen van een kind. Om dit te doen formuleren zij een krachtige boodschap die ouders aanspoort om dagelijks met hun kinderen te praten. Deze boodschap is positief, eenvoudig, aantrekkelijk en de kern van de boodschap wordt door alle betrokken partijen op eenzelfde wijze gecommuniceerd. Het materiaal dat ze gaan gebruiken om de boodschap te communiceren is visueel aantrekkelijk, begrijpelijk en meertalig.

Wetenschappelijk inzichten en -kennis uit het kernteam van Taalschatten (waarin o.a. babybrein-experts uit het Baby and Child Research Center, Radboud Universiteit en Universiteit van Tilburg) worden breed ingezet, o.a. om:

- Bewustwording en betrokkenheid van (jonge) ouders bij de vroege taalverwerving van het kind te stimuleren en te vergroten;
- Kennis in praktische tools aan te reiken/te ontwikkelen voor alle professionals die werken in het geboortezorgveld;
- Onderzoeksgegevens te delen met beleidsmakers zodat taalverwerving als prioriteit op de politieke agenda wordt geplaatst.

Kernelement 2: Een breed basisaanbod op het gebied van taal

Er wordt een breed basisaanbod gecreëerd op het gebied van taalverwerving en taalontwikkeling voor de leeftijdsgroep -9 maanden tot 2 jaar en hun ouders en in de doorgaande ontwikkelingslijn van 2 jaar naar de basisschool. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het aanbod dat er (deels) al is, maar wordt ook nieuw aanbod toegevoegd. Met name zal worden gekeken in welke leeftijdsfase van het kind het aanbod nog versterkt kan worden.

Bestaand aanbod taalverwerving en taalontwikkeling[3]	Omschrijving aanbod
Basisaanbod Bibliotheek Helmond-Peel	Boekstart -> Als een baby ongeveer 3 maanden is, ontvangen ouders van de gemeente een speciale waardebon voor het BoekStartkoffertje. Boekjes en babbels -> Een gezellig uurtje in de bieb voor kleine kinderen van 0 tot 4 jaar en hun ouders. Ouders kunnen elkaar ontmoeten en krijgen informatie over een thema en luisteren samen naar het voorlezen. Voorlezen -> Iedere woensdagmiddag wordt er voor kinderen tot 7 jaar voorgelezen in de bibliotheek. Voorleesbus Blikkie -> De bus bezoekt evenementen, scholen en kinderopvang. Er wordt dan voorgelezen aan kinderen. Activiteiten i.h.k.v. 'Week van het lezen en schrijven' en 'Kinderboekenweek'. Overige activiteiten die voor kinderen in de bibliotheek worden georganiseerd zoals: knuffelslaapfeest, knutsel een Neehoorn, herfstactiviteit Dolfje Weerwolfje.
Voorleesexpress	Met prentenboeken in meer dan 60 talen en dialecten, taalspelletjes en vrijwilligers bij gezinnen thuis, wordt verkend met ouders en kinderen welke vormen van taal bij hen passen. Dit is voor gezinnen met kinderen in de leeftijd van 2 - 8 jaar. Onis voert in Asten de Voorleesexpress uit.
Pageturner	Tijdens 6 ouderbijeenkomsten worden ouders gestimuleerd om dagelijks met hun kleuter digitale prentenboeken van Bereslim te lezen.
LOGO 3000	LOGO 3000 biedt heel aantrekkelijk materiaal om de woordenschat van jonge kinderen op een natuurlijke manier snel en speels uit te breiden. In een doorgaande leerlijn van de peuters naar de kleuters in groep 1 en 2. Alle (voor)scholen in Asten werken met LOGO 3000.

[3] Taalverwerving is een cognitief leerproces. Een kind leert een bepaalde moedertaal dankzij de naaste omgeving, inclusief bepaalde eigenaardigheden zoals lispelen, of dialectvormen.
De taalontwikkeling is de wijze waarop kinderen woorden en zinnen leren begrijpen en gebruiken. Taal bestaat uit diverse grammaticale en communicatieve regels.

VVE-programma's/taalrijk programma	Zijn programma's die de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele vaardigheden op gestructureerde en samenhangende wijze stimuleren. Ze worden ingezet om onderwijsachterstanden te voorkomen en te bestrijden. De programma's starten in een peutergroep en lopen door tot en met groep 2 van de basisschool. Alle (voor)scholen werken met een VVE-programma of een taalrijk programma.
Gebaren jonge kind	De 'gebarenmethode jonge kind' geeft een kind een stem in handen, het overbrugt de periode van taal begrijpen naar kunnen spreken. Een formule om de taalontwikkeling te stimuleren, taal visueel te maken, elkaar beter te begrijpen en meer inzicht te krijgen in de behoeftes en beleving van het kind. In Asten zijn 3 locaties kinderopvang die werken met 'Gebaren jonge kind'.
Geef een boek cadeau	Doel is dat ieder kind in Nederland opgroeit met een eigen boekenplank vol prachtige boeken. Om die boekenkast te vullen, bundelen boekhandels en diverse partners ieder jaar hun krachten om in het voorjaar een jeugdboek en een prentenboek beschikbaar te stellen voor een klein bedrag. De gemeente doet jaarlijks mee met de actie "geef een boek cadeau'. De actie is gericht op de midden- en bovenbouw basisschool.
Voorlees- en leescoördinatoren in de voorschool en basisschool	Een voorlees- en leescoördinator zorgt ervoor dat het (voor)lezen een structurele plek krijgt binnen beleid en uitvoering in de voorschool en basisschool. Op elke voor(school) in Asten is een (voor)leescoördinator aanwezig.
Bibliotheek op school (BoS)	De BoS is gericht op een structurele samenwerking tussen basisonderwijs en bibliotheek met als doel verhogen leesplezier en de taalontwikkeling van kinderen. Scholen bepalen zelf of ze een abonnement nemen op BoS. In Asten is 1 school die een BoS heeft.
Taalprogramma's basisonderwijs; Boekies en Bouw, NT2 aanbod	Speciale programma's die het lezen bevorderen en preventief ondersteuning bieden bij beginnende geletterdheid en leren lezen.

Bij nieuw aanbod kan worden gedacht aan:

Mogelijk nieuw aanbod	
<u>Aanbod tools Taalschatten</u> Het initiatief Taalschatten heeft in samenwerking met gemeenten, partijen uit het zorgveld en wetenschappers tools ontwikkeld.	- Een sta-kalender voor ouders met taaltips voor de 1ste 1.000 dagen van een kind (bestaat uit 3 delen) - Een voorlees/vertelboek voor alle ouders - Inrichting van een babybieb, taalstimulatie op kruiphoogte - De Babytoer, taalstimulatie in het museum - Letterliedjes, in de voorschool wordt op een spelende manier kennisgemaakt met het alfabet - Theaterlezen, een vorm van lezen die kinderen erg leuk vinden
<u>Uitbreiden basisaanbod Bibliotheek Helmond-Peel</u>	- Boekstart - Boekjes en Babbels - Voorlezen in een andere taal

Inkopen plustaken Bibliotheek Helmond-Peel	- Bibliotheek op school - Boekstartcoach - ScoorEenBoek
Uitbreiden actie 'Geef een boek cadeau'	- Geef een prentenboek cadeau

Afhankelijk van het beschikbare budget kan uit bovenstaand aanbod een keuze worden gemaakt als aanvulling op het bestaande aanbod.

Kernelement 3: Vroegsignalering van taalproblemen en op maat taalondersteuning voor gezinnen in de 1ste 1.000 dagen van een kind

Vroegsignalering en ondersteuning op maat
Met het basisaanbod worden lang niet alle (aanstaande) ouders bereikt. Juist de gezinnen die het meeste profijt kunnen hebben van taalondersteuning komen niet vanzelf naar het bestaande aanbod. Naast de boodschap over bewustwording van het belang van praten met je kind in je eigen taal en het aanbieden van een basisaanbod op het gebied van taal zullen we ons ook moeten richten op signaleren van (aanstaande) ouders die baat zouden hebben bij een aanbod op maat. Die (vroeg)signalering is belangrijk zodat tijdig gestart kan worden met extra ondersteuning. Professionals die betrokken zijn in die 1ste 1.000 dagen van een kind dienen daarvoor over kennis te bezitten van zowel taalvaardigheid, signalen die wijzen op mogelijke problemen/achterstand en het aanbod dat beschikbaar is.

Werkgroep

Om draagvlak te creëren voor het groeiplan en het groeiplan te borgen wordt een werkgroep gevormd, bestaande uit een afvaardiging van verschillende disciplines zoals: de bibliotheek, Onis Welzijnsdiensten, kinderopvang, basisonderwijs, projectcoördinator Taalschatten en de gemeente. De werkgroep krijgt de opdracht om uitvoering te geven aan de 3 kernelementen, de voortgang van het groeiplan te bewaken en verzorgt o.a. de communicatie.

Gelieerde samenwerkingen en ontwikkelingen

Veel organisaties houden zich bezig met de preventie van taalachterstand bij kinderen en/of het opsporen en signaleren van beperkte basisvaardigheden (taal, rekenen en digivaardigheden bij ouders). Hier liggen mogelijkheden om elkaar te versterken. In de opzet van dit groeiplan en straks ook in de uitvoering wordt er gezorgd voor een nauwe verbinding met deze organisaties en waar mogelijk aangehaakt bij lopende en of nieuwe ontwikkelingen.

Gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid

Vanaf 2025 hebben gemeenten de regierol over de aanpak van laaggeletterdheid, en daarmee ook over de gezinsaanpak. Dat de gemeenten deze rol pakken is belangrijk: juist de gezinsaanpak vraagt om een goed aangestuurde netwerksamenwerking van de verschillende lokale partners.

Aanbod versterken basisvaardigheden

Inwoners in Asten kunnen hun basisvaardigheden versterken m.b.v. gratis ontwikkelingsaanbod. Dit geldt zowel voor inwoners met Nederlands als moedertaal als voor anderstaligen. De gemeente Asten werkt hierin samen met de gemeente Someren, Onis Welzijnsdiensten, Bibliotheek Helmond-Peel en Ter AA Helmond.

Een greep uit het ontwikkelingsaanbod:

- Cursus lezen en schrijven;
- Taalgroep;
- Taalcafé;
- Cursus NT2 staatsexamen;
- Basiscursus internet;
- Cursus rekenen voor thuis en op het werk.

Lokale coalitie kansrijke start Asten-Someren

De lokale coalitie bestaat uit een breed gezelschap van professionals die werken met ouders en kinderen vanaf de 1ste 1.000 dagen van een kind. Deze professionals nemen een belangrijke rol in bij het uitdragen van de boodschap richting de (aanstaande) ouders. Zij kunnen op verschillende momenten ouders wijzen op het belang van taalverwerving en taalontwikkeling in de 1ste 1.000 dagen van hun kind.

Lokale educatieve agenda 2024-2027 (LEA)

Een van de speerpunten van de LEA is het 'creëren van gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind'. Dit willen de partners van de LEA o.a. bereiken door het stimuleren van de taalontwikkeling van het jonge kind op de (voor)school en binnen het gezin. Door het betrekken van de kinderopvang en de scholen bij dit groeiplan en in te zetten op een doorgaande ontwikkelingslijn vanaf de 1ste 1.000 dagen van een kind tot en met de basisschool wordt hieraan uitvoering gegeven.

Samenwerkingsverband Helmond-Peelland PO

Het samenwerkingsverband is afgelopen schooljaar gestart met het 'Project Taal'.
Er zijn 3 innovatieteams gestart die zich bezighouden met drie deelonderwerpen die aandacht vragen in de regio. De drie innovatieteams zijn:
- Innovatieteam ondersteuningsroute -> ondersteuningsroute voor kinderen 0-13 jaar met een opvallende ontwikkeling op het gebied van taal;
- Innovatieteam TOS-NT2 -> dit team ontwikkelt een ringbandwaaier met taalspelletjes voor 0-7 jarige kinderen om de interactie te stimuleren;
- Innovatieteam meertalige kinderen -> professionals worden middels tools bewust gemaakt van de behoeften van meertalige kinderen.

Financiën

Zonder financiële middelen is het niet mogelijk om dit plan uit te voeren. Voor de uitvoering van het 'Groeiplan Taal gemeente Asten' wordt op een later moment een kostenoverzicht opgemaakt. Met de werkgroep en de partners werkzaam rond de 1ste 1.000 dagen van een kind en in de doorgaande ontwikkelingslijn van 2 jaar naar de basisschool zal worden geïnventariseerd waar de lacunes zitten in het programma-aanbod voor de taalverwerving en taalontwikkeling en wat ervoor nodig is om de lacunes op te vullen en wat de kosten daarvan zijn.

Het groeiplan taal wordt voor de jaren 2025-2027 gefinancierd uit:

- Incidentele middelen. De gemeente heeft in de kadernota 2024 een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 10.000,=;
- Specifieke uitkeringen. Vanuit de 'Specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid' en de 'Brede specifieke uitkering' (kansrijke start) wordt een bedrag beschikbaar gesteld;
- Externe fondsen. Ook zal daar waar mogelijk een beroep worden gedaan op externe fondsen en het bedrijfsleven.

Monitoring

Voor de voortgang en effectiviteit van het plan is het van belang om een eenvoudig maar doelgericht monitoringsproces op te zetten. Hierbij zullen we de voortgang van de activiteiten in het plan continu volgen en evalueren. Dit biedt ons de mogelijkheid om te bepalen of de gestelde doelen worden bereikt en waar eventueel bijsturing nodig is.

We houden de voortgang bij op basis van concrete activiteiten en resultaten per doelstelling.

Daarnaast kan in samenwerking met onderzoekers van bijvoorbeeld de Universiteit van Tilburg, Radboud Universiteit, het Baby & Child Researchcenter een onderzoek opgezet worden om de effecten en impact van de inspanningen in kaart te brengen.